

Сарказм про українські партійні проекти на фоні партій країн Вишеградської групи

Уявіть собі: в Україні - найбільше зареєстрованих партій у Європі - 340+ (станом на початок 2026 року), але реальних «гравців» - п'ять-шість. Решта «сплячі» або «мертвонароджені» проекти, які з'являються перед виборами, як гриби після дощу, і зникають, коли фінансування закінчується. А в країнах Вишеградської групи - V4 (Польща, Словаччина, Угорщина Чехія) партії, які існують десятиліттями, мають ідеологію (нехай навіть популістську), фракції в Європарламенті та стабільні електоральні бази.

Ось тут і починається каламбур: українські партії це не «партії», а саме - проекти. Як стартапи на венчурному фінансуванні олігархів. У V4 це вже акціонерні товариства з історією.

«Слуга народу» vs V4-популісти: від комедії до «конкурентного Вишеграду»

«Слуга народу» - класичний проект-одноденко (але, вже шостий рік тримається). З'явився з телесеріалу, виграв 254 мандати в 2019-му, а зараз фракція схудла до біля 126-228 (залежно від кількості реальних перебіжчиків). Ідеологія? «Проевропейський центризм» і «антикорупція». Звучить знайомо? Однозначно, адже у Вишеграді є свої «слуги». Порівняємо:

- Чехія - ANO 2011 Андрея Бабіша. Теж «проект» мільярдера, але вже 15 років у грі. Бабіш то прем'єр, то в опозиції, але ANO стабільно в топі. Каламбур: чеське «ANO» = «Так!». Українською - «Так, ми можемо!»... поки не програємо.

- Угорщина - Fidesz Віктора Орбана. Не проект, а ціла імперія. З 2010-го Орбан будує «неліберальну демократію». Головування Угорщини у V4 в 2025 році під гаслом Competitive Visegrad («Конкурентний Вишеград») це вже не жарт, а бренд.

Каламбур: український «Слуга» - це слуга одного коміка (Зеленського). А Fidesz - це «вірність» (від лат. fides), тільки вірність - Орбану, а не народу. Різниця як між серіалом «Слуга народу» і довгограючим серіалом «Угорський Орбан-шоу».

«Європейська солідарність» і «Батьківщина» vs польський PiS і словацький Smer

ПЕС (Порошенко) - націонал-демократичний проект однієї людини з шоколадним минулим. Всього - 26 мандатів, зате - «стабільна опозиція».

Батьківщина (Тимошенко) - вічна «мама», яка постійно «працює» на ліво-популістський електорат. Теж проект, тільки - довгожитель.

Щось подібне має місце й у V4:

- Польща - PiS («Право і Справедливість»). Націонал-консерватори, які 8 років правили, потім - опозиція й досі сильні. Президент від PiS (станом на 2026). Це - не проект, це - інституція.

- Словаччина - Smer («Напрямок») Роберта Фіцо. Соціал-демократи з проросійським ухилом. Фіцо - то прем'єр, то в тюрмі, то знову прем'єр. Класичний популістський бренд.

Каламбур: Українські «солідарність» і «батьківщина» - це сімейний бізнес. А в Польщі PiS - це «право і справедливість», які реально змінювали країну (і суди, і медіа). Різниця: український проект живе, поки є телеєфір і донатори. V4-партії живуть, поки є ідеології (навіть якщо їх ненавидять половина європейців).

Чому в Україні «проекти», а в V4 - «партії»?

Україна: війна → відкладені вибори → Рада IX скликання, яка досі «править». 340 партій у реєстрі, але справжніх - лічені. Більшість - «політичні стартапи» під конкретного лідера чи олігарха. «Опозиційна платформа за життя»? Заборонена. Комуністи? Теж. Залишилися тільки проєвропейські та національні проєкти.

Країни V4: 30+ років у ЄС і НАТО. Партії мають структуру, членство, молодіжки, фракції у Європарламенті. Навіть популісти (Babiš, Orbán, Fico) мусять грати за правилами Європи, хоч і намагаються їх ламати. V4 зараз розколота (Польща + Чехія vs Угорщина + Словаччина по Україні), але це реальна політика, а не телешоу.

Фінальний каламбур

В Україні політична партія - це проєкт, як «Нова пошта» чи Rozetka: швидко зробили бренд, запустили, продаємо мрії, перемагаємо, правимо. У Вишеграді, це швидше - франшиза McDonald's: стандарт, історія, лояльність клієнтів й іноді скандали з регуляторами (Брюсселем).

Тому коли хтось в Україні каже «нам потрібні нові політичні сили» (а за опитуваннями - половина українців вважає, що так), то насправді треба не нові проєкти, а нормальні партії - як у сусідів по Вишеграду. Бо проєкт може зникнути за одну ніч, а партія - це вже інституція. І ось тут каламбур закінчується, а починається реальність: поки в Україні - «проєкти», V4 вже грає в дорослу лігу Європи, куди ніби прагнуть й українці. Так, з перемогами, поразками й, нехай - іноді, зі справжньою конкуренцією.

Цікаво, а українці за який «проєкт»/партію? Може, вже на часі новий сезон серіалу «Політика 2030»?

* * *

Вищевказаний текст, згенеровано штучним інтелектом (AI), після аналізу більш детального аналітичного огляду [«Партійний каламбур або про українські політичні проєкти у порівнянні з країнами Вишеградської групи»](#), який було підготовлено на підставі низки запитів, на отримання публічної інформації, до НАЗК та чотирьох парламентських партій: ВО «Батьківщина», ПП «Голос», ПП «Європейська солідарність» та ПП «Слуга народу».

В огляді, який готувався з кінця 2025 року - наведено низку даних, як по вищевказаних, українських політичних проєктах так й по основних (найбільших та впливових), політичних партіях чотирьох країн Вишеградської групи, які зведено у дві таблиці для наглядності й порівняння. Крім того, автором зроблено власні висновки та надається офіційна рецензія (відгук) на огляд, з боку професора кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету - Тодорова І.Я.

Й, на завершення, про перипетії подання запитів та очікування відповідей, включно з багаточисельним спробами таки отримати інформацію від українських партій, практично – всіма доступними способами: від направлення запитів – кожному депутату від тієї чи іншої партії аж до телефонних дзвінків до партійних офісів, висвітлено у матеріалі: [«Запити до 4-х парламентських партій України та НАЗК»](#), який подано - окремо.

Й, насамкінець - про ігнорування українськими Інтернет-ЗМІ запропонований вище огляд, який було надіслано - більшості з них. Дивно, але партійне «життя» в Україні, включно з «розбудовами» політичних партій, за які кожні 5 років голосують українці, чомусь - нікого не зацікавили. Може це, дійсно - через те, що ніяких партій в Україні - нема, як й, відповідно - нема опозиції, включно - з якимись лідерами.

Запити та огляд підготував Ю. Ключівський,
Прага, січень - квітень 2026 року